

Előszó

A migrációs, pontosabban bevándorlási válság új időszámítást hozott az Európai Unió és tagállamai számára. A migrációs nyomás hatását a nemzetközi fejlesztés, különösen a segélyezés megvalósítására számos jogi és jogon túli – elsődlegesen gazdasági – aspektusból vizsgálni lehet, és kell is. Európai nézőpontból azonban ezen vonatkozásokon kívül vannak külső és belső szempontok is. Ezek között a legalapvetőbb különbség talán az, hogy amíg az Unió szintjén a bevándorlási szakpolitika befelé védelmez - megelőzendő a tömeges bevándorlást -, addig a fejlesztési szakpolitika kifelé támogat, megelőzendő a tömeges kivándorlást.

---

1 Egyetemi tanársegéd, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Alkotmányjogi Tanszék, a 2015. november 5-én Szegeden „Nemzetközi fejlesztés – A migrációs nyomás hatása a nemzetközi segélyezés megvalósítására” címmel megrendezett konferencia levezető elnöke

Ahogy Szűcs Tamás, az Európai Bizottság Magyarországi Képviselőtétének vezetője a konferencia megnyitóján elmondta, a külső szempontok között különbség tehető aszerint is, hogy azokat a nemzetközi fejlesztéspolitika globális céljai (ti. az ENSZ által elfogadott Milleniumi Fejlesztési Célok vagy az ezeket 2015-ben felváltó és 2030-ig szóló ún. Fenntartható Fejlődési Célkitűzések) oldaláról közelítjük meg, vagy egy uniós tagállam által az Unióval szemben a bevándorlási és fejlesztési szakpolitikák céljaival és eszközeivel kapcsolatban megfogalmazott kritikák és elvárások oldaláról.

Belső nézőpontként vehető figyelembe az Unió intézményeinek önértékelése egy szakpolitikai helyzetkép keretében, de ugyanígy minősül egy tagállam számadása a saját szakpolitikai és mindennapi gyakorlata vonatkozásában, kiterjedve természetesen az állami szektor és a civil szféra együttműködéseire is. A belső nézőpont vonatkozásában ezen kapcsolatok megjelenítése azért is nagyon fontos, mert a civil szektor aktivizálása minden állami beavatkozást (beleértve a hagyományos diplomácia általában alkalmazott eszköztárát is) hatékonyan képes segíteni egy, a mostanihoz hasonló, rendszerszintű válság hatásainak kezelésében.

A jelen kötetben megjelennek a fejlesztés- és bevándorláspolitikai mindezen – egymásra is vonatkoztatott – értelmezési tartományai, amelyek az Európai Unió intézményei és a tagállamok gyakorlatában, policy-alkotásában problémákat vetnek fel, nemcsak egymagukban, de összefüggésükben is.

Egyrészt, az európai béketerv megvalósításának hosszú távú záloga a jelenkor kihívásainak tükrében az, hogy az európai szinten megalkotott bevándorlási és fejlesztési politika céljait egymástól elkülönítve, de azokkal összehangolva határozzák meg, tekintettel a bevándorlási krízis munkájának dandárját magára vállaló tagállamok fejlesztési és támogatási szükségleteire és céljaira.

Másrészt, nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy a nemzetközi fejlesztés az EU első olyan szakpolitikája, amelynek hangsúlya – ellentétben a bevándorlási szakpolitikával – alapvetően az EU-n kívülre tolódik. Ez természetesen azt is jelenti, hogy a bevándorlási válság kezelésére kialakított uniós fejlesztéspolitikai stratégiákban azon fejlesztési célokat és igényeket is figyelembe kell venni, amelyek a származási és/vagy küldő országok (jelenleg a Közel-Kelet konfliktus-zónái) területén, azok gazdaságában fejthetik

ki hatásukat, megelőzve ezzel az identitás-krízist is kiváltó politikai és intézményi válság továbbgyűrűzését Európában.

Az EU és a tagállamok intézmény- és jogrendszerei nagy kihívásokkal néznek szembe, amikor gyors válaszokat szeretnének adni a soha nem látott ütemű és tömeges bevándorlás hozta fenyegető közbiztonsági, rendvédelmi, közegészségügyi, foglalkoztatási vagy éppen tágabb biztonságpolitikai körülményekre.

Amikor a mindennapok tapasztalatai azt mutatják, hogy a közös európai válasz nem érkezik olyan ütemben ezekre a fent nevezett problémákra, mint ahogyan azt az európai polgárok szeretnék, Európa valóban olyan válaszút elé kerül, amely átformálhatja intézményi és politikai identitását. Amennyiben az Unió intézményei a tagállamokkal folytatott párbeszédre építve megtalálják a helyes utat ahhoz, hogy az Unió átvészelve a bevándorlási krízist, akkor a jól megválasztott cselekvések és reformok ismételt fellendülést hozhatnak számára.

Az európai béketerv és a tagállamok fejlődése és biztonsága iránt egyaránt elkötelezett Olvasó számára kívánok a kötethez élvezetes olvasást!